

رامزاندا قىلىندىغان ياخشىلىقلارنىڭ

تۈرلىرى

[ئۇيغۇرچە]

الأعمال الصالحة في رمضان

[باللغة الأويغورية]

خاتىپ: شەيخ ئابدۇلمۇھسەن قاسىم

الخطيب: الشيخ عبد المحسن القاسم

تەرجىمە قىلغۇچى: سەيپىددىن ئەبۇ ئابدۇلئەزىز

المترجم: سيف الدين أبو عبد العزيز

تەكشۈرۈپ بىكىتكۈچى: ن. تەمكىنى

المراجعة: ن. تمكيني

ريياد شەھرى رەبۋە رايونى دىن تەشۋىقات

ھەمكارلىق مەركىزى

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

بمدينة الرياض

1429 – 2008

islamhouse.com

رامزاندا قىلىندىغان ياخشىلىقنىڭ تۈرلىرى

2008-يىلى 09-ئاينىڭ 12-كۈنىدىكى جۈمە خۇتبىسىنىڭ تەپسىلى تەرجىمىسى

بىرىنچى خۇتبە

گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، ئاللاھنى ماختايمىز، ئۇنىڭغا تايىنىمىز، ئۇنىڭدىن كەچۈرۈم تەلەپ قىلىمىز، نەپسىمىزنىڭ يامانلىقىدىن، ناچار ئەمەللىرىمىزدىن ئاللاھقا سېغىنىپ پاناھ تىلەيمىز. ئاللاھ ھىدايەت قىلغان كىشىنى ئازدۇرغۇچى يوقتۇر، ئاللاھ ھىدايەت قىلمىغان كىشىنى توغرا يولغا باشلىغۇچى مەدەتكار يوقتۇر، ئاللاھنى ھېچ شېرىكى يوق يەككە يىگانە دەپ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى دەپ گۇۋاھلىق بىرىمەن، ئاللاھتىن پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلەرگە ۋە ئۇلارنىڭ يولىغا ئەگەشكەن بارلىق ياخشى كىشىلەرگە كۆپلەپ رەھمەت، مەغپىرەت تەلەپ قىلىمىز.

ئى مۇسۇلمانلار! ئاللاھقا لايىق رەۋىشتە تەقۋالىق قىلىڭلار، ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن ئىشلاردا ئاللاھنىڭ كۈزۈتۈپ تۇرىدىغانلىقىنى ئۇنتۇماڭلار. ئى مۇسۇلمانلار! ئاللاھ ئىنسانلارغا تۈرلۈك ئىبادەتلەرنى يولغا قويۇش بىلەن ئېھسان قىلىپ ئۇلارنىڭ جەننەتتە لەززەتلىنىدىغان تۈرلۈك نېمەتلەرگە ئېرىشىشىگە سەۋەپ قىلدى. ئاللاھ ئۆزىنىڭ پەزىلى - رەھمىتى بىلەن ھەر بىر ئىبادەتتىن ئۆزىگە ياخشى كۆرىلىدىغاننى قىلىپ ئۇنىڭ تەسىرى، ھەر

بىرىگە بېرىلىدىغان جازا - مۇكاپات ۋە ساۋابىنى ئايرىم - ئايرىم بېكىتتى . شۇنىڭ ئۈچۈن جەننەت ئەھلىنىڭ لەززىتى ۋە دوزاخ ئەھلىنىڭ ئەلەملىرىمۇ ھەر تۈرلۈك بولدى، بېرىلىدىغان ئېسىل نېمەتلەر ۋە دەرتلىك ئازابىلارمۇ ھەرخىل بولدى . ئاتا - ئانىغا ياخشىلىق قىلىشنىڭ مۇكاپىتى، ئۇرۇق - تۇغقانچىلىق مۇناسىۋەتنى داۋاملاشتۇرۇشنىڭ ساۋابى، روزا تۇتقۇچىلارنىڭ جەننەتكە كىرىشىگە رەيىيان دېگەن ئىشكىنى خاس قىلىشى، خەيرى - ئېھسان قىلغۇچىلارغىمۇ ئالاھىدە بىر ئىشكىنى تەييارلىشىمۇ ئۇلارنىڭ ھەر بىرىگە بېرىلىدىغان ساۋاب - مۇكاپاتلارنىڭ ھەر تۈرلۈك ئىكەنلىكىنى ئىپادىلەيدۇ . ئىبنى قەييىم رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: " كىمكى ئىبادەتنىڭ ھەممە تۈرلىرىنى تولۇق ئادا قىلىدىكەن، ئۇ كىشىنىڭ جەننەتتە ئېرىشىدىغان لەززەتلىرى ۋە بېرىلىدىغان مۇكاپاتلىرى تۈرلۈك بولىدۇ، ھەر بىر كىشىنىڭ دۇنيادا ئىبادەتنى قىلىشتىكى ئىخلاس، سەمىمىيلىك، كەمتەرلىك ۋە باشقا جەھەتلەردىكى پەرقلەر بىلەن ئاخىرەتتە ئېرىشىدىغان مۇكاپاتلىرىمۇ پەرقلىق بولىدۇ".

رامزاندا ئىبادەتلەرنىڭ ساۋابى ھەسسىلەپ زىيادە بولىدىغان، گۇناھ - مەسىيەتلەر ئەپۇ قىلىنىدىغان ئاي بولۇپ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «بىرەر مۇسۇلمان چوڭ گۇناھ ئۆتكۈزمىسىلا، ئوقۇغان بەش ۋاقىت نامىزى، ناماز بىلەن نامازنىڭ ئارىلىقىدىكى (كىچىك) گۇناھلىرىنى يۇيىدۇ، ئوقۇغان جۈمە نامىزى يەنە بىر جۈمە گىچىلىك بولغان (كىچىك) گۇناھلىرىنى يۇيىدۇ، تۇتقان رامزان روزىسى يەنە بىر رامزانغىچىلىك بولغان (كىچىك) گۇناھلىرىنى يۇيىدۇ» مۇسلىمدىن.

بۇ ئىبادەتلەر ئۇ كىشى ئۈچۈن ئاللاھتىن شاپائەت تەلەپ قىلىدۇ، بەزەن ئالىملار مۇنداق دەيدۇ: "ئاللاھقا تەقۋالىق قىلىش، بۇيرۇقىنى تولۇق ئورۇنلاش ۋە چەكلىمىلىرىدىن يىراق بولۇشقا روزىدىنمۇ بەك ياردىمى بولىدىغان ئىبادەت يوق".

قۇرئان ئوقۇشنىڭ ساۋابى كاتتا بولۇپ، كىمكى ئاللاھنىڭ كىتابى قۇرئان كەرىمدىن بىر ھەرپ ئوقۇسا، ئۇنىڭغا شۇ بىر ھەرپنىڭ ئەجرى ئۈچۈن بىر ياخشىلىق يېزىلىدۇ. بىر ياخشىلىققا ئون ھەسسە ساۋاب يېزىلىدۇ. ئىنسان دۇنيادا قۇرئاننى كۆپ ئوقۇغان بولسا ئاخىرەتتە جەننەتتە ئېرىشىدىغان دەرىجىسىمۇ يۇقىرى بولىدۇ. قەبرىدە ۋە قىيامەت مەيدانىدا قۇرئان ئۇ كىشى ئۈچۈن ئاللاھتىن شاپائەت تەلەپ قىلىدۇ. قۇرئان بولسا ئىنسانلارغا نۇر، ھىدايەت ۋە شىپالىق بېغىشلايدۇ. ئوسمان ئىبنى ئەپپان رەزىيەللاھۇئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: "ئەگەر قەلبىڭلار پاك بولسا ئىدى، سىلەر پەرۋەردىگارنىڭ سۆزىگە قانمايتتىڭلار».

پەرز نامازلاردىن كىيىنكى نامازنىڭ ئەڭ ئەۋزىلى كىچىدە ئوقۇلغان ناماز بولۇپ، بۇ جەننەت ئەھلىنىڭ سۈپەتلىرىدىن ھېسابلىنىدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: «شۈبھىسىزكى، تەقۋادارلار جەننەتلەردە ۋە ئېقىپ تۇرغان بۇلاقلارنىڭ ئارىسىدا بولىدۇ، ئۇلار پەرۋەردىگارى ئاتا قىلغان نەرسىلەرنى قوبۇل قىلىدۇ، ئۇلار بۇنىڭدىن ئىلگىرى (يەنى دۇنيادىكى چاغدا) ياخشى ئىش قىلغۇچىلار ئىدى، ئۇلار كىچىسى ئاز ئۇخلايتتى، ئۇلار سەھەرلەردە پەرۋەردىگارىدىن مەغپىرەت تىلەيتتى».

كىچىدە ناماز ئوقۇش جەننەتكە كىرىشنىڭ سەۋەبلىرىنىڭ بىرى بولۇپ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئى خالايق! سالامنى ئاشكارا

قىلىڭلار، كىشىلەرگە تائام بىرىڭلار، كېچىسى كىشىلەر ئۇخلاۋاتقاندا تۇرۇپ ناماز ئوقۇڭلار، شۇندىلا جەننەتكە سالامەت كىرەلەيسىلەر» تىرمىزىدىن.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام كېچىسى ناماز ئوقۇپ پۈتلىرى ئىشىپ كېتەتتى، ساھابىلەرمۇ ناماز ئوقۇش بىلەن كېچىنى تاماملايتتى، ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: «ئى مۇھەممەد! شۈبھىسىزكى، پەرۋەردىگارىڭ سېنىڭ ۋە سەن بىلەن بىللە بولغانلارنىڭ (يەنى ساھابىلار) دىن بىر توپ ئادەمنىڭ تەھەججۈد نامىزى ئۈچۈن كېچىنىڭ ئۈچتىن ئىككى ھەسسىسىدە، يېرىمدا ۋە ئۈچتىن بىر ھەسسىسىدە تۇرىدىغانلىقىڭلارنى بىلىدۇ»، ئاللاھ تائالا ئۇلارنى سۈپەتلەپ يەنە مۇنداق دەيدۇ: «ئۇلارنىڭ يۈزلىرىدە سەجدىنىڭ ئەسىرىدىن نىشانلار بار». كىمكى رامزاننىڭ كېچىسى ناماز ئوقۇپ ئىمام بىلەن بىرگە يانسا، ئۇ كىشى ئۈچۈن پۈتۈن بىر كېچە ناماز ئوقۇغاننىڭ ساۋابى يېزىلىدۇ.

ئىنسان قىيامەت كۈنى ئۆزىنىڭ قىلغان سەدىقىسىنىڭ ساپىسى ئاستىدا تۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ گۇناھلىرىنىڭ كەچۈرۈم قىلىنىدىغانلىقى ۋەدە قىلىنغان . ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: «شەيتان سىلەرنى پېقىرلىقتىن قورقۇتىدۇ يامان ئىشلارغا(يەنى بېخىللىققا، زاكات بەرمەسلىككە) بۇيرۇيدۇ، ئاللاھ سىلەرگە ئۆز مەغپىرىتىنى ۋە پەزىلىنى ۋەدە قىلىدۇ».

خەيرى - ئېھسان قىلغۇچى مۆمىن دۇنيا - ئاخىرەتتە خاتىرجەملىككە ئېرىشىدۇ، ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: «ماللىرىنى كېچە - كۈندۈز(يەنى ھەممە ۋاقىت)، يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا يوسۇندا خەيرى - ئېھسان قىلىدىغانلار

پەرۋەردىگارنىڭ دەرگاھىدا ساۋاپ تاپىدۇ، ئۇلارغا ئاخىرەتتە قورقۇنچ ۋە غەم - قايغۇ بولمايدۇ».

خەيرى - ئېھسان قىلىدىغانلارنىڭ ئىشلىرى ئاسانلىشىدۇ، ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: «پۇل - مېلىنى ئاللاھنىڭ رازىلىقى ئۈچۈن سەرپ قىلغان، تەقۋادارلىق قىلغان، كەلىمە تەۋھىدىنى تەستىق قىلغان ئادەمگە كەلسەك، ئۇنىڭغا بىز ياخشى يولنى مۇيەسسەر قىلىپ بېرىمىز، بېخىللىق قىلىپ ئاللاھنىڭ ساۋابىدىن ئۆزىنى بەھاجەت ھېسابلىغان، كەلىمە تەۋھىدىنى ئىنكار قىلغان ئادەمگە كەلسەك، بىز ئۇنىڭغا يامان يولنى مۇيەسسەر قىلىپ بېرىمىز».

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئەڭ كۆپ سەدىقە قىلغۇچىلارنىڭ بىرى ئىدى، بىر نەرسە سورۇغۇچى كىشىلەرنى قۇرۇق قايتۇرمايتتى، سەدىقە ۋە خەيرى - ئېھسان قىلىشنى ھەممىدىن بەك ياخشى كۆرەتتى، باشقىلاردىن ھەدىيە قوبۇل قىلغاندىن كۆرە باشقىلارغا خەيرى - ئېھسان قىلغاندا بەك خۇرسەن بولاتتى.

زاكات ئىسلام دىنىنىڭ ئاساسلىق رۇكنىنىڭ بىرى بولۇپ بۇنىڭ بىلەن كىشىلەرنىڭ مال - مۈلكى تازىلىنىدۇ ۋە كۆپىيىدۇ، بەرىكەتلىك بولىدۇ، ئىخلاس بىلەن كۆڭلى - كۆكسىدىن چىقىرىپ پېقىر - مىسكىنلەرگە، تۈل ئاياللارغا ۋە يېتىملەرگە قىلغان خەيرى - ئېھساننىڭ دەرىجىسى يۇقىرى بولىدۇ، ئىنسان بۈگۈن ئىقتىسادلىق بولغان بىلەن كېلەچەكتە ھالىنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ.

ئاياللارمۇ ئەرلەرگە ئوخشاش ئىبادەت، قۇرئان تىلاۋەت قىلىش، تەراۋىھ نامىزى ئوقۇش ۋە خەيرى - ئېھسان قىلىشقا بۇيرۇلغان بولۇپ، ئۇلارنىڭ

ئىچكىرى ئۆيىدە ئوقۇغان نامىزى مەسچىتىدە ئوقۇغان نامىزىدىن ياخشى،
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئۇلارنىڭ ئۆيلىرى ئۇلار ئۈچۈن
ياخشى» ئەبۇ داۋۇتتىن.

ئاللاھنىڭ دەرگاھىدىن قوغلانغۇچى شەيتاننىڭ ئازدۇرۇشىدىن ئاللاھ
بىلەن پاناھلىنىمەن، ئى مۆمىنلەر! سىلەر نىجاتلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن
ئاللاھقا رۇكۇ - سەجدە قىلىڭلار، پەرۋەردىگارىڭلار ئۈچۈن ئىبادەت قىلىڭلار،
ياخشى ئەمەللەرنى قىلىڭلار».

ئاللاھ بۈيۈك قۇرئان كەرىم بىلەن ماڭا ۋە سىلەرگە بەرىكەت بەرسۇن،
ئۇنىڭدىكى ۋەز نەسىھەتلەردىن ھەممەيلەنگە مەنپەئەت بەرسۇن، مەن ۋە
سىلەر ئۈچۈن ئاللاھتىن كەچۈرۈم تەلەپ قىلىمەن، ئاللاھتىن كەچۈرۈم
تەلەپ قىلىڭلار، ئاللاھ غالىبتۇر، كەچۈرۈم تەلەپ قىلغۇچىلارنى
كەچۈرگۈچىدۇر.

ئىككىنچى خۇتبە

ئاللاھنى بىزگە قىلغان خەيرى ئېھسانلىرىگە چەكسىز ماختايمىز،
بەرگەن نېمەتلىرىگە ۋە توغرا يولغا مۇۋەپپەقىيەت قىلغانلىقىغا ھېسابسىز
شۈكرى ئېيتىمىز، ئاللاھنىڭ شەننى كاتتىلاپ ھېچ شېرىكى يوق يەككە
يىگانە دەپ، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى
دەپ گۇۋاھلىق بىرىمىز، ئاللاھتىن پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد
ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلەرگە ۋە ئۇلارنىڭ يولىغا
ئەگەشكەن بارلىق ياخشى كىشىلەرگە كۆپلەپ رەھمەت، مەغپىرەت تەلەپ
قىلىمىز.

ئى مۇسۇلمانلار! قەلبىلەر ساقلاش ئورنى بولۇپ ياخشىسى ۋەز - نەسەتلەرنى ئاڭلاپ ئۇنىڭغا ئەمەل قىلغانلاردۇر . رامزان ياخشىلىققا ئالدىرايدىغان تىپىلغۇسىز پۇرسەت بولۇپ، بۇ ئايدا ئىخلاىس ۋە سەممىيلىك بىلەن ئىبادەت قىلغان كىشىلەر بەخت - سائادەت تاپقۇسى، بۇ ئايدا ئاللاھنىڭ رازىلىقى تەلەپ قىلىنىدىغان ھەممە ئەمەللەر تىپىلىدۇ، خەيرى - ئېھساننى مەخپى قىلىش ياخشى بولۇپ، رىياكارلىق ئەمەللەرنىڭ ساۋابىنى بىكار قىلىۋېتىدۇ . رىياكارلىقتىن ساقلىنىڭلار، پەرۋەردىگارنىڭ مەغپىرىتىگە ۋە تەقۋادارلار ئۈچۈن تەييارلانغان، كەڭلىكى ئاسمان- زېمىنچە كېلىدىغان جەننەتكە ئالدىراڭلار. تەقۋادارلار كەڭچىلىكتىمۇ، قىيىنچىلىقتىمۇ ئاللاھ يولىدا (پۇل- مال) سەرپ قىلىدىغانلار، (ئۆچ ئېلىشقا قادر تۇرۇقلۇق) ئاچچىقنى يۈتىدىغانلار، (يامانلىق قىلغان ياكى بوزەك قىلغان) كىشىلەرنى كەچۈرىدىغانلاردۇر. ئاللاھ ياخشىلىق قىلغۇچىلارنى دوست تۇتىدۇ .

ئاللاھ تائالا بىزنى ئالاھىدە بىر ئىشقا بۇيرىدى، ئۇ بولسىمۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا كۆپ دۇرۇت سالام يوللاشتىن ئىبارەت، ئاللاھ قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دېگەن: ئاللاھ ھەقىقەتەن پەيغەمبەرگە رەھمەت يوللايدۇ، پەرىشتىلەرمۇ ھەقىقەتەن پەيغەمبەرگە مەغپىرەت تەلەپ قىلىدۇ .

ئى مۆمىنلەر! سىلەر پەيغەمبەرگە دۇرۇت ئېيتىڭلار ۋە ئامانلىق تىلەڭلار. ئى ئاللاھ! پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلەرگە ۋە ئۇلارنىڭ يولىغا ئەگەشكەن بارلىق ياخشى كىشىلەرگە كۆپلەپ رەھمەت، مەغپىرەت تەلەپ قىلىمىز .

ئى ئاللاھ ! توغرا يول تۇتقۇچى، ئادىللىق بىلەن ھۆكۈم قىلغۇچى،

ھەقىقەتنى دۇنياغا تاراتقۇچى پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىز باسارلىرىدىن بولغان ئەبۇ بەكرى، ئۆمەر، ئوسمان، ئەلى ۋە باشقا بارلىق ساھابىلاردىن رازى بولغىن، سىنىڭ سېخىلىقىڭ ۋە خەيرى ئېھسانىڭنى ئۇلاردىن ئايىمىغىن .

ئى ئاللاھ! ئىسلامنى ۋە مۇسۇلمانلارنى ئەزىز قىلغىن. مۇشرىكلار ۋە كاپىرلارنى خار قىلغىن، دىن دۈشمەنلىرىنى تارمار قىلغىن، بۇ شەھەرنى ۋە باشقا مۇسۇلمانلارنىڭ شەھەرلىرىنى تىنىچ، خاتىرجەم، پاراۋان قىلغىن . ئى رەببىمىز بىزنىڭ تۇتقان روزا ۋە ئوقۇغان تەراۋىھ نامازلىرىمىزنى قوبۇل قىلغىن، بىزنى دوزاختىن ئازات قىلغىن . بىز سەندىن ئەڭ ئالى جەننەت، « پىردەۋىس ئەللا » نى سورايمىز، بىزنىڭ خاتالىقلىرىمىز سەۋەپتىن ئۆز دەرگاھىڭدىكى ياخشىلىقتىن بىزنى مەھرۇم قىلمىغىن، بىزنى دۇنيا - ئاخىرەتتە توغرا ئىش قىلىشقا مۇۋەپپەقىيەت قىلغىن .

پەرۋەردىگارمىز! بىز ئۆزىمىزگە ئۆزىمىز زۇلۇم قىلدۇق، ئەگەر سەن بىزگە مەغپىرەت قىلمىساڭ، بىز چوقۇم زىيان تارتقۇچىلاردىن بولىمىز . ئى ئاللاھ! بىزنىڭ رەھبەرلىرىمىزنى سىنىڭ توغرا يولۇڭغا مۇۋەپپەقىيەت قىلغىن، ياردىمىڭ بىلەن كۈچلاندۈرغىن، ئۇلارنى ھىدايەتكە مۇۋەپپەقىيەت قىلغىن، قىلغان ئىشلىرىنى سەن رازى بولىدىغان ئىشلاردىن قىلغىن، بارلىق مۇسۇلمان رەھبەرلەرنى سىنىڭ كىتابىڭ ۋە پەيغەمبىرىڭنىڭ سۈننىتى بىلەن ھۆكۈم قىلىدىغان، ئۆز خەلقىنىڭ ئىشلىرىغا كۆپىنىدىغان قىلغىن .

ئى ئاللاھنىڭ بەندىلىرى! ئاللاھ سىلەرنى ئادىللىق قىلىشقا، خەيرى ئېھسان قىلىشقا، ئۇرۇق تۇغقانلارغا ئېھسان قىلىشقا بۇيرۇيدۇ، پاكىز

ئىشلاردىن، ھەددىدىن ئېشىشتىن توسىدۇ، سىلەرنىڭ نەسھەت قوبۇل قىلىشىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە نەسھەت قىلىدۇ، ناھايىتى كاتتا بولغان ئاللاھنى يادىتىڭلار، ئاللاھمۇ سىلەرنى ئەسلەيدۇ، ئاللاھنىڭ ھېسابسىز نېمەتلىرىگە شۈكۈر ئېيتىڭلار، سىلەرگە زىيادە قىلىپ بېرىدۇ، ئاللاھنى يادىتىش كاتتا ئىش دۇر، ئاللاھ سىلەرنىڭ قىلىۋاتقان ئىشىڭلارنى بىلىپ تۇرغۇچىدۇر.